

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 507/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Mgr. Petrom Rochovským, advokátom, Veľkoblahovská 6750/9E, Dunajská Streda, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 13C/15/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 13C/15/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trnava v konaní sp. zn. 13C/15/2023 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľom **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie každému po **500 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trnava **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania **949,17 eur** a tieto zaplatiť ich advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. augusta 2025 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v civilnom spore s tým, že okresnému súdu bude prikázané konať bez zbytočných prietáhov a im, každému osobitne, bude priznané finančné zadosťučinenie po 10 000 eur.

2. Proti sťažovateľom bol upomínacím súdom v novembri 2022 vydaný platobný rozkaz, ktorým im bolo uložené zaplatiť žalobcovi 155 500 eur. Proti tomu podali odpor. Vzhľadom na to, že žalobca navrhol pokračovanie v konaní, upomínací súd v apríli 2023 postúpil vec okresnému súdu, ktorý ich v máji 2023 vyzval vyjadriť sa k vyjadreniu žalobcu. Sťažovatelia sa k tomu vyjadrili v júni 2023.

3. Sťažovatelia namietajú viac ako dvojročnú nečinnosť okresného súdu od jeho posledného úkonu. Priznanie finančného zadosťučinenia odôvodňujú stavom právom neistoty o tom, či majú žalobcovi zaplatiť uplatnenú vysokú čiastku. Pri náhrade trov konania žiadajú tarifnú odmenu určiť z istiny proti nim uplatneného nároku a túto zvýšiť o polovicu za zastupovanie druhého sťažovateľa.

4. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že koná v rámci svojich možností. V civilných sporoch nariaďuje pojednávania v skôr napadnutých veciach, ako je vec sťažovateľov.

II.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

6. Rozhodovanie všeobecných súdov o vydanie bezdôvodného obohatenia patrí do ich bežnej rozhodovacej činnosti. Vec sťažovateľov nemožno hodnotiť ako právne či skutkovo zložitú. Sťažovatelia svojím správaním neprispeli k dĺžke konania. Okresný súd na začiatku konania vykonal jednoduchý procesný úkon (výzva na vyjadrenie) a odvtedy je dva roky a päť mesiacov nečinný. Touto dlhotrvajúcou nečinnosťou okresného súdu nesmerujúcou k rozhodnutiu vo veci došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote. Preto bolo v tejto časti ústavnej sťažnosti vyhovené a okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané konať bez zbytočných prieťahov.

7. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom jediným faktorom pri zistení porušenia ústavných práv sťažovateľov bola nečinnosť okresného súdu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, postup súdu, správanie a význam sporu pre sťažovateľov bolo sťažovateľom podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie každému po 500 eur s tým, že vo zvyšnej časti ich návrhu nebolo vyhovené.

8. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľov odôvodňuje, aby im okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré im vznikli zastúpením advokátom. Ich výška 949,17 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) predstavuje 771,68 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 177,49 eur.

9. Nebol dôvod určiť základnú sadzbu tarifnej odmeny z istiny proti sťažovateľom uplatneného nároku. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti nie je zaplatenie peňažnej čiastky, ale ochrana základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Rovnako nebol dôvod zvýšiť základnú sadzbu tarifnej odmeny o jej polovicu za zastupovanie druhého sťažovateľa, keďže niet rozdielu v tom, či bola právna služba poskytnutá jednému alebo dvom sťažovateľom. Podanie ústavnej sťažnosti zo strany sťažovateľov bolo spojené so zhodnou argumentáciou. Sťažovateľom poskytnuté právne služby nevyžadovali osobitný prístup. To platí osobitne v konaní o ústavnej sťažnosti, ktorej nebolo v celom rozsahu vyhovené a v ktorom možno náhradu trov konania priznať len v odôvodnených prípadoch.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu